

A.398/82/1

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Rocznik LXXXII

Nr 1

WARSZAWA 1975

<http://rcin.org.pl>

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

ROCZNIK LXXXII
1975

1

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE
WARSZAWA 1975

<http://rcin.org.pl>

KOMITET REDAKCYJNY

Aleksander Gieysztor, Krzysztof Groniowski, Hanna Jędruszczak (sekretarz), Irena Koberdowa, Witold Kula, Bogusław Leśnodorski (redaktor), Marian Małowist, Emanuel Rostworowski, Franciszek Ryszka, Marian M. Serejski, Jacek Staszewski, Jerzy Topolski, Stanisław Trawkowski (zastępca redaktora), Henryk Zieliński, Mieczysław Żywczyński

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, 31-02-61

Państwowe Wydawnictwo Naukowe — Warszawa, Miodowa 10

Nakład 2838+162. Ark. wyd. 25,25 Ark. druk. 15,75

Papier druk. sat. kl. III 80 g. 70×100

Oddano do składania 26.IX.74 r. Podpisano do druku 28.II.75. r.

Druk ukończono w marcu 1975 r.

Zam. 645/74

B-32

Cena zł 30,—

Warszawska Drukarnia Naukowa, Warszawa, Śniadeckich 8

1975 k. 19c

<http://rcin.org.pl>

СОДЕРЖАНИЕ

Богдан Ляпис — <i>Duo sunt genera divitiarum ...</i> Мнение авторов раннего средневековья о богатстве	3
Морис Э. Вельти — Экономика изгнанников — на примере Джиовани Бонифация	18
Людвик Хасс — Из истории масонства в Центральной и Восточной Европе в межвоенный период	32
Мариан Марек Дроздовски — Историческая и общественная мысль Польши об американской революции	69
ОБЗОРЫ — ПОЛЕМИКИ — ПРЕДЛОЖЕНИЯ	
Тадеуш Лепковски — Биографистика: живучесть, традиционализм, современность	100
Тадеуш Павликовски, Славомир Ярос — Еще о месте и дате рождения якобинца Юзефа Павликовского	110
Богуслав Лесьнодорски — „О фундаментальных экономических задачах” II Речи Посполитой	117
РЕЦЕНЗИОННЫЕ СТАТЬИ И РЕЦЕНЗИИ	
Адам Вольфф — <i>Jura Masovia terrestria</i>	120
Станислав Пекарчик — Рыцарский этос (Ethos) — Самоопределение и его отличительные черты	132
Валентина Найдус — Еще о СДКПил	141
НА СТРАНИЦАХ ИНОСТРАННЫХ ЖИРНАЛОВ	208
ХРОНИКА	216
IN MEMORIAM	236
ПИСЬМА В РЕДАКЦИЮ	247

TABLE DES MATIÈRES

Bohdan Lapis — Duo sunt genera divitiarum... Opinions d'auteurs du haut moyen âge sur la richesse	3
Maurice E. Welti — L'économie des exilés — l'exemple de Giovanni Bonifacio	18
Ludwik Hass — De l'histoire de la franc-maçonnerie dans l'Europe centre- -orientale durant l'entre-deux-guerres	32
Marian Marek Drozdowski — La révolution américaine dans la pensée historique et sociale polonaise	69

REVUES — POLÉMIQUES — PROPOSITIONS

Tadeusz Łepkowski — La biographistique: son caractère vivace, son traditionnalisme et sa modernité	100
Tadeusz Pawlikowski, Sławomir Jaros — Encore le lieu et la date de naissance du Jacobin Józef Pawlikowski	110
Bogusław Leśnodorski — Les „tâches économiques fondamentales” de la Deuxième République	117

CRITIQUES ET COMPTES RENDUS

Adam Wolff — Jura Masoviae terrestria	120
Stanisław Piekarczyk — L'Ethos chevaleresque — autodétermination et distinction	132
Walentyna Najdus — Une fois de plus: la Social-démocratie du Royaume de Pologne et de Lituanie	141

LU DANS LES JOURNAUX ÉTRANGERS	208
CHRONIQUE	216
IN MEMORIAM	236
LETTRES A LA RÉDACTION	240

SPIS TREŚCI

Bohdan Lapis — Duo sunt genera divitiarum... Opinie autorów wczesno-średniowiecznych o bogactwie	3
Maurice E. Welti — Gospodarka wygnańców — przykład Giovanniego Bonifacia	18
Ludwik Hass — Z dziejów wolnomularstwa w międzywojennej Europie Środkowo-Wschodniej	32
Marian Marek Drozdowski — Rewolucja amerykańska w polskiej myśli historycznej i społecznej	69

PRZEGLĄDY — POLEMIKI — PROPOZYCJE

Tadeusz Łepkowski — Biografistyka: żywotność, tradycjonalizm, nowoczesność	100
Tadeusz Pawlikowski, Sławomir Jaros — Jeszcze raz o miejscu i dacie urodzenia jakobina Józefa Pawlikowskiego	110
Bogusław Leśnodorski — O „fundamentalnych zadaniach gospodarczych” Drugiej Rzeczypospolitej	117

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Adam Wolff — Jura Masoviae terrestria	120
Stanisław Piekarczyk — Ethos rycerski — Samookreślenie i wyróżnienie	132
Walentyna Najdus — O SDKPiL raz jeszcze	141

*

Wstęp do historii sztuki. Przedmiot — Metodologia — Zawód — Jacek Banaszekiewicz	148
Słowianie w dziejach Europy — Marceli Kosman	154
G. Procacci, Storia degli italiani, t. I—II — Krzysztof Zaboklicki	156
J. Paul, Histoire intellectuelle de l'Occident médiéval — Stanisław Bylina	159
A.-D. von den Brincken, Die „nationes Christianorum orientaliu” im Verständnis der lateinischen Historiographie von der Mitte des 12. bis in die zweite Hälfte des 14. Jahrhunderts — Jerzy Strzelczyk	162
A. Gąsiorowski, Itinerarium króla Władysława Jagiełły — Małgorzata Wilska	166
Paysannerie Française, Paysannerie Hongroise, XVI ^e —XX ^e siècles — Zofia Libiszowska	169
A. Kawecka-Gryczowa, Ariańskie oficyny wydawnicze Rodeckiego i Sternackiego — Janusz Tazbir	172
M. Kosman, Reformacja i kontrreformacja w Wielkim Księstwie Litewskim w świetle propagandy wyznaniowej — Tadeusz Wasilewski	173
A. Jarzębski, Gościniec albo krótkie opisanie Warszawy — Władysław Czaplinski	178
P. G. Kozłowski, Magnatskoje chozjajstwo Bielorusii wo wtoroj połowinie XVIII w. — Marian Drozdowski	179
Anna z Działyńskich Potocka, Mój pamiętnik — Maria Kruczkowska	182
W. i R. Sliwowsy, Aleksander Hercen — Genowefa Kurpisowa	184

R. Czepulis-Rastenis, „Klasa umysłowa”. Inteligencja Królestwa Polskiego 1832—1862 — Jerzy Szacki	187
H. J. L. Adolph, Otto Wels und die Politik der deutschen Sozialdemokratie 1894—1939 — Marek Andrzejewski	191
J. Droz, Les causes de la Première Guerre Mondiale — Tomasz Schramm	192
B. Mrozek, Historia najnowsza Azji Południowo-Wschodniej 1917—1970 — Henryk Kocój	194
J. Sobczak, Propaganda zagraniczna Niemiec Weimarskich wobec Polski — Andrzej Brożek	199
E. Jäckel, Hitlera pogląd na świat — Tadeusz Jędruszczak	202
W. Mommsen, Die Nachlässe in den deutschen Archiven — Bogusław Ratusiński	204

NA ŁAMACH CZASOPISM ZAGRANICZNYCH

Teoria. Historia historiografii. Polonica	208
---	-----

KRONIKA

Siedemdziesięciolecie Józefa Dutkiewicza — Władysław Zajewski	216
Kolokwium morskie w Szczecinie — Benedykt Zientara	217
Państwo i społeczeństwo w Europie XV—XVIII wieku — Adam Manikowski	219
III Konferencja Nauk Pomocniczych Historii — Barbara Trelińska	220
Wokół światowych migracji — Celina Bobińska	223
Rawenna i Akwileja 1974 — Elżbieta Jastrzębowska	225
Kultura antyczna w Europie zachodniej od VII do XI wieku — Edward Potkowski	227
XXI Sesja Komisji Historyków PRL i NRD — Jan Kosim	230
VI Kongres Historii Gospodarczej w Kopenhadze — Maria Bogucka	231

IN MEMORIAM

Wanda Moszczeńska (1896—1974) — Jerzy Maternicki	236
--	-----

LISTY DO REDAKCJI

W sprawie <i>Listów</i> Stanisława Brzozowskiego — Ludwik Tyborowski, Halina Kiepuska	240
SDKPiL a SDPRR — Walentyna Najdus	242
Do Redaktora „Kwartalnika Historycznego” — Henryk Batowski	247

TYLKO PRENUMERATA ZAPEWNI REGULARNE OTRZYMYWANIE

KWARTALNIKA HISTORYCZNEGO

Cena prenumeraty krajowej:

rocznie zł 120—
półrocznie zł 60—

Institucje państwowe, społeczne, zakłady pracy, szkoły itp. mogą zamawiać prenumeratę wyłącznie w miejscowych Oddziałach i Delegaturach RSW „Prasa-Książka-Ruch”.

Prenumeratory indywidualni mogą opłacać w urzędach pocztowych i u listonoszy, lub dokonywać wpłat na konto PKO Nr 1-6-100020 RSW „Prasa-Książka-Ruch”, Centrala Korporacji Prasy i Wydawnictw, Warszawa, ul. Towarowa 28 (w terminie do 10 dnia miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty).

Prenumeratę za zleceniem wysyłki za granicę, która jest o 40% droższa od prenumeraty krajowej, przyjmuje RSW „Prasa-Książka-Ruch”, Biuro Korporacji Wydawnictw Zagranicznych Warszawa, ul. Wronia 23, konto PKO nr 1-6-100024.

Bieżące i archiwalne numery można nabyć lub zamówić we Wzorcowni Wydawnictw Naukowych PAN-Ossolineum-PWN, 00-901 Warszawa, Pałac Kultury i Nauki (wysoki parter) oraz w księgarniach naukowych „Domu Książki”.

Sprzedaż egzemplarzy zdezaktualizowanych, na uprzednie pisemne zamówienie, prowadzi RSW „Prasa-Książka-Ruch”, Centrala Korporacji Prasy i Wydawnictw, 00-958 Warszawa, skr. poczt. 12.

A subscription order stating the period of time, along with the subscriber's name and address can be sent to your subscription agent or directly to Foreign Trade Enterprise Ars Polona-Ruch — 00-068 Warszawa, 7 Krakowskie Przedmieście, P.O. Box. 1001, POLAND.

Please send payments to the account of Ars Polona-Ruch in Bank Handlowy S.A. Warszawa, 7 Traugutta Street, POLAND.